

Μας σόκαρε η εικόνα του εσωτερικού μας μετώπου

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ: Αφοπλίζει τους αποδήμους η διαφωνία των πολιτικών μας κάθε χρονιά στο συνέδριο

Η διαφωνία των πολιτικών στο εθνικό μας θέμα, αφοπλίζει τους αποδήμους, τονίζει ο πρόεδρος υπολοίπου Ευρώπης Ευάγγελος Μαυρομάτης και επισημαίνει πως ορισμένοι πολιτικοί δεν ξέρουν τι σημαίνει εξωτερική πολιτική. Αναφερόμενος στο έργο που επιτελούν οι απόδημοι, δηλώνει πως εξασκεί ο καθένας πιέσεις εκεί που μπορεί, αλλά αν δούλευαν κάποιοι διαφορετικά, ίσως να γινόταν πιο πολλή δουλειά. Πήγε για σπουδές στη Γαλλία και μαζί με τον αδελφό του Αντρέα δημιούργησαν τα παγκοσμίου φήμης εστιατόρια «Μαυρομάτης», στη γαλλική πρωτεύουσα προσφέροντας ελληνική κουζίνα με γαλλική φινέτσα.

Πεδίο μάχης και φέτος το Συνέδριο των Αποδήμων; Όσον αφορά εμάς όχι. Οσο όμως αφορά την εσωτερική κατάσταση, ο καθένας το ερμηνεύει όπως θέλει. **Πώς γίνεται όταν ακούγατε τους πολιτικούς να διαπληκτίζονται;** Ασφαλώς όχι άνετα, διότι σε κάποιο σημείο μάς αφοπλίζει η διαφωνία που υπάρχει στο εσωτερικό μέτωπο.

Τι περιμένατε ως απόδημοι στο Συνέδριο; Σίγουρα όχι αυτή την εικόνα! Όχι μόνο εγώ, αλλά όλοι οι σύγχρονοι, σοκαριστήκαμε με την εικόνα που παρουσιάζει το εσωτερικό μας μέτωπο. Πάντα υπήρχε κάποια διαφωνία, το κάθε κόμμα είχε τις δικές του απόψεις, αλλά με κάποια συγκλίνοσα στο Κυπριακό. Τα τελευταία δυο χρόνια είναι σκληρή η διαμάχη.

Πόσο δυσκολεύει το έργο σας η έλλειψη κοινής πολιτικής φωνής; Η Κύπρος δεν είναι ο ομφαλός της γης. Ό,τι γίνεται, οι εδώ πρεσβείες τα αναφέρουν στις χώρες τους και πολλές φορές είχαμε συναντήσεις με πολιτικούς, οι οποίοι ήταν ενήμεροι για τα τεκταινόμενα στο νησί. Γι' αυτό λέω ότι αυτή η κατάσταση μάς αφοπλίζει κατά κάποιο τρόπο, όταν πηγαίνουμε στις

Κάποιοι πολιτικοί δουλεύουν μόνο για την Κύπρο, με ένα πολύ στενό πνεύμα, αλλά δεν έχουν ιδέα τι σημαίνει Ευρώπη

χώρες όπου ζούμε για να διαφωτίσουμε για το εθνικό μας συμφέρον. Αυτό πρέπει να το λάβουμε πολύ καλά υπόψη οι πολιτικοί μας. Να μην νομίζουν πως ό,τι λένε μένει εδώ, διότι γελιούνται οι κτρά.

Δεν τους το είπατε; Βέβαια τους το είπαμε αλλά ίσως δεν θέλουν να το καταλάβουν. Ορισμένοι πολιτικοί δεν ξέρουν τι σημαίνει εξωτερική πολιτική. Δουλεύουν μόνο για την Κύπρο, με ένα πολύ στενό πνεύμα, αλλά δεν έχουν ιδέα το τι σημαίνει Ευρώπη.

Ευρώπη σημαίνει ... εκεί που ανήκουμε. Είναι μια μεγάλη οικογένεια, η οποία έχει συσταμένες και αποκλίσεις και εμείς πρέπει να είμαστε παρόντες. **Δεν είμαστε παρόντες;** Όχι όσο θα έπρεπε.

Λόγω άγνοιας ή ανικανότητας; Μπορεί να είναι και τα δυο μαζί, αυτό που παρατηρώ είναι ότι δεν είμαστε παρόντες όσο θα έπρεπε. Μπορεί να λένε κάποιοι ότι είμαστε μικρή χώρα, αλλά είμαστε ισότιμο μέλος, έχουμε τα ίδια δικαιώματα με όλα τα κράτη μέλη και πρέπει να διεκδικούμε ακόμη περισσότερο διότι έχουμε το εθνικό μας πρόβλημα. Κάνουμε το παν να μπορούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έπρεπε να επωφεληθούμε της ολοκλήρωσης μέσα στην ευρωπαϊκή οικογένεια.

Ξέρει η ΕΕ τι θέλουμε; Κάποιοι ξέρουν και κάποιοι δεν ξέρουν. Εμείς ξέρουμε τι θέλουμε; **Εσείς τι έχετε μετά από το Συνέδριο;** Εμείς οι απόδημοι υποστηρίζουμε την πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης. Το πως τη μεταφέρουμε, είναι δική μας δουλειά. Εμείς ξέρουμε πως αντιλαμβάνονται ορισμένα πράγματα οι Γάλλοι και τα παρουσιάζουμε με το δικό μας τρόπο. Πάντα επιμένουμε ότι έχουμε πρόβλημα εισβολής και κατοχής. Αυτό το καταλαβαίνουν. Αν η λύση θα είναι διζωνική, διαπεριφερειακή ομοσπονδία, είναι άλλη κουβέντα.

Η Γαλλία... είναι μια φιλική χώρα, η οποία μας υποστηρίζει μέχρι στιγμής. Και ο φιλότοπος Πρόεδρος Σαρκοζί, όταν τον επισκέφτηκε ο Πρόεδρος Παπαδόπουλος του είπε «οι Τούρκοι είναι φίλοι μου, αλλά εσείς είστε οικογένειά μου. Και η οικογένειά είναι πιο πάνω από το φίλο». Η στενή σχέση συνεχίζεται και επί Σαρκοζί. Σήμερα η Γαλλία είναι η πιο φιλική ευ-

Και η Κάρλα Μπρούνη αγόρασε προϊόντά μας

Οι κοσμικοί κύκλοι της πόλης του φωτός σγκάλισαν τα εστιατόριά σας. Ναι, είναι γεγονός και εδώ είναι η επιτυχία. Πολύ νωρίς, είχαμε πελάτη τον Γάλλο Υπουργό Παιδείας. Μεγάλοι ηθοποιοί όπως η Τζουλιέτ Μπινόν ήταν από τις πρώτες μας πελάτισσες, πάρα πολλοί καλλιτέχνες και πολιτικοί, από τη Γαλλία, Κύπρο, Ελλάδα, ο Αντρέας και ο Γιώργος Παπανδρέου, ο Κώστας Καρα-

μανλής, οι Πρόεδροι Γλαύκος Κληρίδης, Γιώργος Βασιλείου, Τάσος Παπαδόπουλος, Δημήτρης Χριστόφιας. Η Κάρλα Μπρούνη ήλθε; Όχι, αλλά πήρε προϊόντα από μας. Έχουμε μια επαφή με τον κόσμο και αυτό είναι κάποιος φορές το δύσκολο του επαγγέλματος. Τα εστιατόρια βοήθησαν την πολιτική μου δραστηριότητα, διότι έχω την ευκαιρία να συναντώ κόσμο.

ρωπαϊκή χώρα για μας. Πριν 15 χρόνια, κύκλοι του γαλλικού Υπουργείου Εξωτερικών μου εκμυστηρεύτηκαν ότι δεν καταλάβαιναν γιατί η Κύπρος είναι τόσο κολλημένη με την Αγγλία, η οποία είναι η πηγή όλων των κακών μας. Ευτυχώς τα πράγματα άλλαξαν από την εποχή του αξιωματικού Υπουργού Εξωτερικών Αλέκου Μιχαηλίδη, κάναμε στροφή προς άλλες χώρες και είναι θετικό το ότι υπάρχουν γαλλόφωνοι πρέσβεις και υπουργοί Εξωτερικών. Πρέπει όμως όλα τα κυπριακά πολιτικά κόμματα να αναπτύξουν σχέσεις με τα ανάλογα γαλλικά. Σήμερα αντιμετωπίζουμε ένα μεγάλο πρόβλημα με τους σοσιαλιστές, οι οποίοι ήταν οι πρώτοι μαζί με τους πρόσφυγες, που μας στήριξαν τη δεκαετία του '80. Διερωτώμαι αν έγινε η δουλειά που έπρεπε, όχι μόνο από την Κύπρο αλλά και από την Ελλάδα. Όταν θα φύγει ο Σαρκοζί, αν βγουν οι σοσιαλιστές, θα έχουμε για πρώτη φορά πρόβλημα και με τη Γαλλία, γι' αυτό πρέπει να ετοιμαστούμε.

Ως Πρόεδρος της υπολοίπου Ευρώπης στους αποδήμους τι κάνετε; Η δουλειά που έχουμε να κάνουμε είναι τεράστια. Ξέρουμε τι γίνεται μέσα στη Γαλλία, πως διαμορφώνονται οι πολιτικές, τα ισοζύγια και πρέπει να ελιχθούμε. Οι Κύπριοι στη Γαλλία είναι πολύ λίγοι, γύρω στις τρεις χιλιάδες, γι' αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να συνεργαστούμε και με άλλους. Η ελληνική κοινότητα μάς υποστηρίζει θερμά, αλλά δεν αρκεί. Έχουμε Έλληνες πέμπτης γενιάς, από το 1827. Συνεργαζόμαστε με τις αρμενικές οργανώσεις για την αναγνώριση της γενοκτονίας των Αρμενίων

από τη Γαλλία. Αυτό μας άνοιξε πολλές πόρτες, διότι οι Αρμένιοι έχουν 510 χιλιάδες ψηφοφόρους στη Γαλλία. Θέτουμε μαζί Αρμενικό και Κυπριακό. Αυτό μας δίνει μεγάλη δύναμη. **Πώς αντιμετωπίσατε τη στάση της Γαλλίας έναντι της ένταξης της Τουρκίας στην ΕΕ;** Δεν την αξιοποιήσαμε καθόλου. Εμείς λέμε τις απόψεις μας, αλλά δεν εξαρτάται από μας τι απόφαση θα πάρει η κυβέρνηση, η οποία θέλει την Τουρκία εντός της ΕΕ για να λυθεί το Κυπριακό. Βέβαια το θέμα είναι αν θέλει η Τουρκία να μπει στην ΕΕ, διότι ορισμένοι κύκλοι της Τουρκίας είναι αντίθετοι. Και με τις ειδικές σχέσεις της Τουρκίας - ΕΕ θα μπορούσαμε ως Κύπρος να παίξουμε ρόλο και να πάρουμε ανταλλάγματα.

Πώς βλέπετε τα πράγματα μετά την ημερωσί σας από τον Πρόεδρο Χριστόφια; Μας ενήμερωσε για τις συνομιλίες και δεν είναι εύκολη η θέση του Προέδρου Χριστόφια. **Πώς μπορούν οι απόδημοι να βοηθήσουν;** Κάθε ομοσπονδία αποφασίζει τον τρόπο δράσης, όχι την πολιτική. Ξέρουμε πως θα παρουσιάσουμε το πρόβλημα. Σήμερα υπάρχει κι ένα νέο δεδομένο, η στάση του Ισραήλ έναντι της Ελλάδας και της Κύπρου. Αυτό είναι ένα μεγάλο χαρτί. Εμείς στη Γαλλία έχουμε σχέσεις με τις βραβικές και μουςουλμανικές οργανώσεις και αυτό θα βοηθήσει πάρα πολύ. Πηγαίνουμε στα συνέδρια και στις εκδηλώσεις τους. Κάποιες φορές παίζουμε και τον συνδυαστικό κρικό μεταξύ των δυο αυτών ομάδων. Η Κύπρος θα μπορούσε να παίξει αυτό το ρόλο λόγω της γεωγραφικής της θέσης. Είναι ο

βραχίονας της Ευρώπης στη Μέση Ανατολή, αλλά δεν το πράττουμε. Τις καλές σχέσεις με το Ισραήλ και τον αραβικό κόσμο, είχε αρχίσει ο Αλέκος Μιχαηλίδης, αλλά είχαμε εγκαταλείψει την Αφρική του νότου, Αλγερία, Τυνησία, Μαρόκο. **Συζητήθηκε φέτος στο συνέδριο το θέμα αυτό;** Ναι και οδεύουμε προς τη σωστή κατεύθυνση, διότι δεν πρέπει να εγκαταλείψουμε τις αραβικές χώρες, μια που ένα μεγάλο μέρος δεν θέλει την Τουρκία να παίξει το ρόλο που η ίδια προωθεί. Οι Τούρκοι δεν είναι Άραβες και έχουν διαφορά με τους υπόλοιπους μουσουλμάνους. Ορισμένες από αυτές τις χώρες έχουν ακόμα τα τραύματα της οθωμανικής αυτοκρατορίας. **Η κυπριακή κυβέρνηση ...** ουδέποτε μας υπέδειξε με ποιους να διαπραγματευτούμε. Δεν επεμβαίνουν στο έργο μας. Εγώ διαφωνώ ορισμένες φορές με ορισμένα πράγματα, όχι ως προς τη βάση αλλά ως προς την ουσία. Είμαι πάνω από 25 χρόνια στη θέση αυτή και ποτέ δεν έχω δεχτεί οποιαδήποτε υπόδειξη ή παρατήρηση από την κυβέρνηση.

Ποια είναι η σχέση σας με τους άλλους αποδήμους; Επικοινωνούμε συχνά και έχουμε πολύ στενές σχέσεις. Οι απόδημοι έχουμε πολύ μεγάλο δυναμικό. Αν δεν υπήρχε η ομογένεια στην Αμερική, τα πράγματα σήμερα μπορεί να ήταν χειρότερα. Οι άνθρωποι επιτελούν έργο, κάποιοι δουλεύουν με την ψυχή τους για το Κυπριακό. Κάποιοι άλλοι όμως είναι να δουλεύουν για προσωπικούς λόγους. Έχω δει 2-3 άτομα και διερωτώμαι τι κάνουν εδώ. Πολλοί βάζουν λεφτά από την ταξί τους, θυσιάζουν τις διακοπές τους κάθε καλοκαίρι για να έλθουν στο συνέδριο των αποδήμων στην Κύπρο. Γίνεται

δουλειά, εξασκεί ο καθένας πιέσεις εκεί που μπορεί. Αν δούλευαν κάποιοι διαφορετικά, ίσως να γινόταν πιο πολλή δουλειά.

Πώς γίνεται το lobby; Οι προσωπικές σχέσεις είναι πάνω απ' όλα. Στη Γαλλία, ξέρω την περίπτωση ενός πρέσβη ο οποίος είχε πάρα πολύ καλές σχέσεις με μια κυβέρνηση, ο νέος πρέσβης που τον είχε αντικαταστήσει, δεν είχε τις ίδιες σχέσεις με την ίδια κυβέρνηση. Ο Υπουργός δεν χαλούσε χατίρι στον πρέσβη που ήταν φίλος του.

Έχετε σχέσεις με Τουρκοκύπριους αποδήμους; Έχουμε δυο στη Γαλλία, μια οικογένεια από το Μαρί, όταν θέλει βοήθεια έρχεται σε μας, αλλά και άλλοι Τουρκοκύπριοι που είχαν έλθει για ιατρικούς λόγους ζητούσαν τη βοήθειά μας. Στο συνέδριο των αποδήμων φέτος έφαιναν ένα νέο Τουρκοκύπριο από την Ελλάδα, είναι φοιτητής γι' αυτό δεν έπρεπε να έλθει.

Η νέα γενιά στους αποδήμους ... η ΠΟΜΑΚ είναι από τα καλύτερα μας δημογραφικά. Υπάρχουν αξιόλογα παιδιά, συνεργάζομαστε μαζί τους, αλλά είναι αυτόνομα. Τα παιδιά έχουν γεννηθεί στις χώρες αυτές, δεν βλέπουν τα πράγματα όπως εμείς, σε ορισμένα θέματα είναι πιο αποστασιοποιημένα από μας, επιμένουν περισσότερο σε ορισμένα θέματα, στο εθνικό είναι πολύ πιο αυστηροί. Εμείς ζήσαμε με τους Τουρκοκύπριους στην Κύπρο, αυτό δεν τους έζησαν. Τα παιδιά ξεκινούν από την απλή λογική ότι είναι θέμα εισβολής και κατοχής, οι Τούρκοι έχουν παράνομα έδαφος της πατρίδας μας και προσπαθούν να αναπτύξουν αυτή τη θεωρία και βρίσκουν απόψεις από τους συμφοιτητές τους. **Βέβαια ο χρόνος ...** έχει αλλάξει πολλά δεδομένα.

Στόχος να τιμούμε τον ελληνισμό στις χώρες που ζούμε

Πόσα χρόνια ζείτε στη Γαλλία; Πήγα τον Οκτώβριο του 1978. Η πατρίδα μου είναι η Κύπρος και η δεύτερη μου πατρίδα η Γαλλία στην οποία έζησα τα περισσότερα χρόνια της ζωής μου. Όταν μιλάω για το Κυπριακό, είμαι Κύπριος 100%, όταν είμαι σε κοινωνικές συνάξεις, οι σχέσεις μου, οι φίλοι μου, είναι Γάλλοι.

Τα τρία παιδιά σας ... μιλούν γαλλικά και ελληνικά. Η πρώτη τους γλώσσα είναι τα γαλλικά, αλλά πηγαίνουν και σε ελληνικό σχολείο. **Πήγατε για σπουδές ...** οικονομική κοινωνική διοίκηση και έκανα διδακτορικό στην πολιτική κοινωνιολογία.

Βρεθήκατε όμως να έχετε σειρά εστιατορίων. Ξεκίνησα με τον μεγαλύτερο μου αδελφό Αντρέα, ο οποίος σπούδαζε ψυχολογία. Πήγαμε για σπουδές μετά τον πόλεμο, όλοι εργαζόμενα για να σπουδάσουμε. Φοιτητές '81 πήραμε τυχαία το πρώτο μας μαγαζί, ένα μικρό κοντά στην περιοχή «Σαν Μισέλ» και λεγόταν «Les Delices d'Arhrodite». Ξεκίνησε ως ένα μικρό μακάλικο, ύστερα βάλαμε μερικά καθίσματα, σερβίραμε φαγητό στο πάδι και σιγά-σιγά το κάναμε ρεστοράν υψηλών προδιαγραφών. Ήμασταν μόνοι μας με τον Αντρέα και συμβουλές για το πως θα κινηθούμε επαγγελματικά μας έδιναν οι Γάλλοι. Τώρα είμαστε σε θέση να μιλάμε για τέσσερα εστιατόρια «Μαντοματίς» (τρία στο Παρίσι και ένα στη

Λεμεσό) και για πέντε μπουτί φαγητών που μας φιλοξενούν διάφορα πολυκαταστήματα. Ανοίξαμε ένα εργαστήριο παραγωγής κουζίνας για δεξιώσεις και καλύπτεται όλη τη Γαλλία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο.

Το πρώτο εστιατόριο «Μαντοματίς» ... έγινε το 1993, το πρώτο ελληνικό γαστρονομικό εστιατόριο στη Γαλλία, το οποίο για πολλούς κύκλους ήταν αδύνατο. Για μας ήταν ένα σκούρμα. **Στη χώρα που είναι παγκοσμίως γνωστή για το**

φαγητό της, πώς το μάς να ανοίξει ελληνική γαστρονομία; Τολμήσαμε διότι είμαστε σίγουροι για τον εαυτό μας και ξέραμε ότι υπήρχε ζήτηση για καλή κουζίνα. Οι Γάλλοι δεν τρώνε μόνο γαλλικά. Θυμάμαι ένα δημοσιογράφο, ο οποίος το '95 έγραψε πως δεν πίστευε ότι μπορούσε να υπάρξει τέτοιο εστιατόριο. Κάναμε κάτι διαφορετικό από τα 250 ελληνικά εστιατόρια που υπήρχαν τότε στο Παρίσι. Ο κόσμος το εκτίμησε και μας ακολούθησε.

Τι διαφορετικό προσφέρει το εστιατόριο «Μαντοματίς»; Ελληνική κουζίνα με γαλλική φινέτσα, με καλά προϊόντα και καλό σέρβις. Δεν είναι εύκολη η ελληνική κουζίνα, σε ορισμένα φαγητά είναι πιο εύκολη η γαλλική από την ελληνική. **Η αγάπη για τη μαγειρική ...** Ξεκινά από το σπίτι. Μεγαλώσαμε στην Πιτσιλιά και όταν πήγα στη Γαλλία κατάλαβα ότι είχαμε μεγαλώσει με βιολογικά προϊόντα. Καλλιιεργούσαμε στην αυλή μας ότι τρώγαμε, δεν ήξερα τι είναι οι ορμόνες. Από μικρό μάθαμε την καλή γεύση.

Θέλει ικανότητα το μαγειρεύει; Ναι, σήμερα μαγειρεύει ο αδελφός μου. Στην αρχή, όμως, μαγειρεύαμε και οι δυο. Δοκίμαζαμε και μετά τα προσέφερα, είμαστε νέοι, εγώ 22 και ο αδελφός μου 23 χρονών. Ξεκίνησαμε αυτή τη δουλειά ώστε να τελειώσουμε τις σπουδές μας. Μετά είδαμε ότι υπήρχε ζήτηση και τα ΜΜΕ πολύ γρήγο-

ρα άρχισαν να γράφουν για μας διότι ήταν κάτι το διαφορετικό. Κάνοντας ποιότητα μπορείς να προχωρήσεις. Δεν πρέπει να κοροϊδεύεις τον κόσμο. **Η κρίση κτύπησε τα εστιατόρια «Μαντοματίς»;** Καλά περάσαμε. Έχουμε τρία διαφορετικά εστιατόρια, με διαφορετικά μενού και διαφορετικές τιμές.

Ποια στιγμή θυμάστε με νοσταλγία; Περάσαμε από διάφορα στάδια και το καθένα είχε τη δική του συγκίνηση. Είναι δύσκολο να ξεχωρίσω κάτι. Όταν σε μια ξένη χώρα ανοίγεις μια δουλειά, υπάρχουν δυσκολίες αλλά όχι αεσιπέραστες. **Η σχέση σας με την Κύπρο ...** είναι κάθε χρόνο στο συνέδριο των αποδήμων. Παλιά ερχόμουν πιο συχνά.

Τι σας λείπει από την Κύπρο; Η Κύπρος στο σύνολό της, η οικογένεια, οι παιδικές αναμνήσεις. **Τι μεταφέρατε από την Κύπρο στα εστιατόριά σας;** Τη φωτογραφία των γονιών μου και τη λεμεσό των μαθητικών μου χρόνων. Προσφέρουμε μέχρι και σεφερτάλι, κολοκάσι, χαλλούμι. Η κουμάνδρα άρχισε να γίνεται πολύ γνωστή διότι ήταν το πρώτο ξένο κρασί στη Γαλλία. Οι περισσότερες ποικιλίες σταφυλιών που έχουν οι Γάλλοι σήμερα είναι κυπριακές.

Ένας στόχος; Στόχος ζωής είναι να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε και να τιμούμε τον ελληνισμό στις χώρες που ζούμε.